MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
Luonnonvaraosasto
Lainsäädäntöneuvos Kirsi Taipale

MUISTIO
17.5.2018

HE 26/2018 vp

Viite: Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta 18.5.2018

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta (HE 26/2018 vp) ja EU:n yleistä tietosuoja-asetusta täydentävää lainsäädäntöä koskeva perustuslakivaliokunnan lausunto (PeVL 14/2018 vp — HE 9/2018 vp)

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Esityksessä ehdotetaan annettaviksi lait maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta. Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännön osalta henkilötietojen käsittelyä koskevat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus sekä direktiivi.

Maa- ja metsätalousministeriön hallituksen esityksellä on liittymäkohta eduskunnan käsiteltävänä olevaan oikeusministeriön hallituksen esitykseen EU:n tietosuoja-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi ja sen osalta ehdotettuun uuteen yleislakiin eli tietosuojalakiin.[1] Viime mainitusta perustuslakivaliokunta on 9.5.2018 antanut lausunnon. Perustuslakivaliokunnan lausunnossa on tietosuojaa koskevaan erityislainsäädäntöön liittyviä huomioita. Kun jäljempänä viitataan perustuslakivaliokuntaan, tarkoitetaan sillä nimenomaan edellä mainittua lausuntoa. Tässä muistiossa käytetään osin samoja väliotsikkoja kuin kyseisessä perustuslakivaliokunnan lausunnossa.

Arvioinnin lähtökohdat

Perustuslakivaliokunnan lausunnon alussa tarkastellaan *arvioinnin lähtökohtia*. Valiokunta viittaa aiempaan henkilötietojen suojaa koskevaan käytäntöönsä. EU-lainsäädännön osalta valiokunta kiinnittää huomiota muun muassa EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen suoraan sovellettavuuteen sellaisenaan ja unionin oikeuden ensisijaisuuteen suhteessa kansallisiin säännöksiin. Samoin valiokunta toteaa uudemman käytäntönsä osalta, ”ettei estettä ole sille, että henkilötietojen suojaan liittyvät sääntelyn kattavuuden, täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset voidaan joiltain osin täyttää myös yleisellä Euroopan unionin asetuksella tai kansalliseen oikeuteen sisältyvällä yleislailla”. Tämän huomion perustuslakivaliokunta on esittänyt jo aiemminkin.[2] Viime mainitusta siis käy ilmi, että tietosuoja-asetus ja nyt eduskunnan käsiteltävänä oleva yleislaki voivat *joiltain osin* täyttää henkilötietojen suojaan kuuluvan sääntelyn kattavuuden, täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset. Maa- ja metsätalousministeriön henkilötietojen suojaa koskevat säännökset täyttävät sääntelyn kattavuuden, täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset. Samoin hallituksen esityksen perusteluissa on tehty selkoa siitä, ettei ministeriön erityislainsäädännössä ole EU:n tietosuoja-asetuksen ja tietosuojalakiehdotuksen kanssa päällekkäistä sääntelyä.

[1] HE 9/2018 vp.
[2] Tämä on mainittu mm. PeVL 2/2018. Samoin mainittu MMM:n HE:n perustuslakiosiossa s. 79.

Kansallisen erityislainsäädännön tarpeellisuus

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa tarkastellaan seuraavaksi *kansallisen erityislainsäädännön tarpeellisuutta*. Valiokunta viittaa perusoikeuskirjan artikloihin ja EU-tuomioistuimen käytäntöön. Perusoikeuskirjan 7 artikla sisältää yksityisyyden suojaa koskevan säännöksen ja 8 artikla henkilötietojen suojaa koskevan säännöksen. Viime mainitun mukaan jokaisella on oikeus henkilötietojensa suojaan. Samoin artiklassa todetaan, että tällaisten tietojen käsittelyn on oltava asianmukaista ja sen on tapahduttava tiettyä tarkoitusta varten ja asianomaisen henkilön suostumuksella tai muun laissa säädetyn oikeuttavan perusteen nojalla. Jokaisella on oikeus tutustua niihin tietoihin, joita hänestä on kerätty, ja saada ne oikaistuksi. Lisäksi 8 artiklan mukaan riippumaton viranomainen valvoo näiden sääntöjen noudattamista. Nämä EU:n perusoikeuskirjan vaatimukset toteutuvat jo nykyisinkin henkilötietolain (521/1999) ja sitä täydentävän erityislainsäädännön nojalla. Jatkossa nämä vaatimukset täyttyvät EU:n tietosuoja-asetuksen ja tietosuojalain sekä niitä täydentävän erityislainsäädännön perusteella. EU:n tuomioistuinkäytännöstä ei ole erikseen maa- ja metsätalousministeriön hallituksen esityksessä todettu, mutta kyseessä on asia, joka toteutuu ilman hallituksen esityksessä esitettyä erillistä mainintaakin.

Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota *henkilötietojen käsittelyä koskevan sääntelyn raskauteen ja monimutkaisuuteen*.[3] Henkilötietojen suojan tulisi ensisijaisesti perustua yleislainsäädäntöön ja erityislainsäädäntö tulisi rajata tilanteisiin, joissa se on sekä sallittua EU:n tietosuoja-asetuksen salliman liikkumavaran perusteella, että välttämätöntä henkilötietojen suojan toteutumiseksi. Hallituksen esityksen yleisperustelujen 2.7 luvussa on arvioitu maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädäntöä EU:n tietosuoja-asetuksen artikloittain ja luvuittain. Toisin sanoen hallituksen esityksen yleisperusteluissa on kuvattu ao. artiklojen ja lukujen sallimaa liikkumavaraa tai liikkumavaran puuttumista.

Maa- ja metsätalousministeriön erityislainsäädännön kansallinen liikkumavara perustuu EU:n tietosuoja-asetuksen 6, 9 ja 86 artikloihin. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännön suhdetta tietosuoja-asetuksen 6 artiklaan tarkastellaan hallituksen esityksen yleisperustelujen s. 20–33 ja siihen liittyen erityislainsäädännön tarpeellisuutta s. 31–33. Erityislainsäädännön suhdetta tietosuoja-asetuksen 9 artiklaan on tarkasteltu hallituksen esityksen s. 34–35 ja suhdetta tietosuoja-asetuksen 86 artiklaan s. 25–27. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että hallituksen esityksessä on perusteltu erityislainsäädännön tarve perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla. Edellä mainitut perustuslakivaliokunnan kannanotot liittyen EU:n tietosuoja-asetuksen sallimaan liikkumavaraan ja sääntelyn välttämättömyyteen tulevat suoraan tietosuoja-asetuksesta, joten ne on voitu ottaa hallituksen esityksen valmisteluvaiheessa jo huomioon.

Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota *EU-tuomioistuimen oikeustapaukseen*, jonka mukaan kansallista sääntelyä ei saa antaa asetuksen soveltamisalalla ilman nimenomaista valtuutta kansalliseen sääntelyyn. Lisäksi valiokunta toteaa, että yksityiskohtaisemman sääntelyn tarpeen ja sisällön osalta on otettava huomioon myös tietosuoja-asetuksen tavoitteet ja sääntelytapa. Samoin valiokunta kiinnittää erityistä huomiota säätelytarpeeseen silloin, kun henkilötietoja käsittelee viranomainen. Valiokunta mainitsee tietosuoja-asetuksen 6 artiklan ne oikeusperustat, jotka sallivat

[3] Sääntelyn raskaus ja monimutkaisuus johtuvat osin siitä, että perustuslakivaliokunta on itse yksilöinyt hyvin tarkkaan ne asiat, joista tulee lailla henkilötietojen käsittelyn osalta säätää. Nykyisen sääntelyn voidaan katsoa syntyneen ainakin osittain myös perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella. Sääntelyn monimutkaisuuden osalta voitaneen viitata myös yleislainsäädäntöön. Perustuslakivaliokunta toteaa itse jäljempänä lausunnossaan s. 9, että sekä EU:n tietosuoja-asetus että tuleva tietosuojalaki muodostavat vaikeaselkoisen kokonaisuuden.

kansallisen lainsäädännön. Kuten edellä on todettu, hallituksen esityksen yleisperusteluissa on kuvattu erityislainsäädännön EU-asetuksen kansallisen liikkumavaran mukaisuus. Liikkumavarasäännöksistä keskeisimpänä voidaan pitää tietosuoja-asetuksen 6 artiklaa, joka sallii erityislainsäädännön silloin, kun on kyse rekisterinpitäjän lakisääteisestä velvoitteesta, yleisen edun mukaisesta tehtävästä tai julkisen vallan käytöstä. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan erityislainsäädäntö liittyy kyseisiin oikeusperustoihin. Kuten edellä on jo todettu, erityislainsäädännön tarpeellisuutta on arvioitu hallituksen esityksen yleisperustelujen s. 31–34.

Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että se on katsonut tarpeelliseksi tarkistaa kantansa *henkilötietojen suojan kannalta tärkeistä sääntelykohteista*. Valiokunnan mielestä erityislainsäädäntöön ei ole valtiosääntöisistä syistä välttämätöntä sisällyttää kattavaa ja yksityiskohtaista sääntelyä henkilötietojen käsittelystä. Valiokunnan mukaan tietosuoja-asetuksen yksityiskohtainen sääntely mahdollistaa myös viranomaistoiminnan sääntelyn osalta nykyistä kansallista sääntelymallia huomattavasti yleisemmän henkilötietojen suojaa ja käsittelyn perusteita sääntelevän lakitasoisen sääntelyn. Samoin valiokunta toteaa, että ”kansallisen erityislainsäädännön säätämiseen tulee jatkossa suhtautua pidättyvästi ja rajata sellaisen säätäminen vain välttämättömään tietosuoja-asetuksen antaman kansallisen liikkumavaran puitteissa.” Lopuksi valiokunta viittaa vielä tietosuoja-asetuksen edellyttämään riskiperusteiseen lähestymistapaan ja toteaa, että mitä korkeampi riski käsittelystä aiheutuu luonnollisen henkilön oikeuksille ja vapauksille, sitä perustellumpaa on yksityiskohtainen sääntely.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan erityissäännösten oikeusperustana on pääsääntöisesti rekisterinpitäjän lakisääteinen tehtävä. Ylipäätään ministeriön erityissääntely asettuu kansallisen liikkumavaran mukaisiin oikeusperustoihin. Erityissäännökset rajautuvat pääsääntöisesti rekisterinpitäjän nimeämistä, henkilörekisterin tietosisältöä ja käyttötarkoitusta sekä säilytysaikoja koskeviin säännöksiin. Usein henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten taustalla on EU-lainsäädäntö, joka edellyttää rekisterin tai rekisterien perustamista taikka että toimintaa valvotaan tietyllä tavalla ja että valvontaa koskevat tiedot ovat saatavilla viranomaisen tietojärjestelmässä. Todettakoon, että esimerkiksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annettuun lakiin (1048/2016) sisältyy sääntelyä, joka kytkeytyy tietosuoja-asetuksen 10 artiklaan eli rikostuomioita ja rikkomuksia liittyviin henkilötietoihin. Henkilötietolain näkökulmasta kyse on arkaluonteisista tiedoista. Tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa taas asetetaan kyseisten tietojen käsittelylle erityisvaatimuksia. Näin ollen mainitun 10 artiklan osalta on perusteltua säätää yksityiskohtaisemmin.[4] Erityissäännöksissä voi olla myös kyse yhteisrekisterinpitäjistä, jolloin on säädetty, mitkä viranomaiset toimivat rekisterinpitäjinä ja millä tahoilla on oikeus käyttää henkilörekisteriä. Siinä yhteydessä on tarpeen säätää myös ao. henkilörekisterin tietosisällöistä ja henkilötietojen käyttötarkoituksista. Myös säilytysajoista on joissain tapauksissa ollut perusteltua säätää erikseen. Esimerkiksi valtiontukisäännöt edellyttävät tukitietojen säilyttämistä tietyn määräajan. Toisaalta taas esimerkiksi Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmän metsävaratiedoista osa on perusteltua säilyttää pysyvästi, koska tiedot eivät muutu.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan henkilötietojen suojaa koskevia säännöksiä on kymmenissä eri laeissa, mutta yksittäisissä laeissa henkilötietojen käsittelyä koskevia säännöksiä on verrattain vähän. Yksityiskohtaisen sääntelyn perusteena voi olla esimerkiksi julkisen hallintotehtävän hoitaminen. Esimerkiksi metsätietojärjestelmän osalta on ollut perusteltua säätää

[4] Perustuslakivaliokunnan lausunnossa ei tarkastella tietosuoja-asetuksen 10 artiklaa. Kyseisen artiklan tiedot on perusteltua rinnastaa arkaluonteisten tietojen käsittelyä koskeviin vaatimuksiin.

yksityiskohtaisemmin, koska metsäkeskus käyttää metsävaratietoja julkisen vallan käyttöä sisältävien tehtävien ohella myös muihin laissa säädettyihin tehtäviin kuten neuvontaan ja koulutukseen. Metsätietojärjestelmän osalta on ollut tarpeen säätää esimerkiksi tietojen yhdistämisestä ja tietojen laadusta.

Maa- ja metsätalousministeriön erityislainsäädännön tarkastustyössä ei tullut esiin uuden yleislainsäädännön kanssa päällekkäistä sääntelyä. Ministeriön lainsäädännön tarpeellisuusarvioinnissa ei löytynyt tarpeetonta sääntelyä. Ainoana poikkeuksena tarpeettomasta sääntelystä oli metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain (534/1998) 7 §, joka ehdotetaan kumottavaksi. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että ministeriön hallinnonalan henkilötietojen käsittelyä koskeva lainsäädäntö täyttää perustuslakivaliokunnan lausunnon vaatimukset.

Edellä olevan perusteella voidaan todeta, ettei maa- ja metsätalousministeriön erityislainsäädännön osalta voida selkeästi puhua yhdestä kansallisesta sääntelymallista. Yleishuomiona voidaan todeta, että henkilötietojen käsittelyä liittyy pelkästään maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla hyvin erilaisiin säädöskokonaisuuksiin. Näin ollen tarve säätää tarkemmin henkilötietojen käsittelystä vaihtelee.

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa tarkastellaan arkaluonteisten henkilötietojen käsittelyä koskevaa aikaisempaa käytäntöä. Valiokunta viittaa tietosuoja-asetuksen johdantokappaleeseen 51, jonka mukaan asetuksen 9 artiklassa tarkoitettuja erityisiä henkilötietoryhmiä koskevia tietoja, jotka ovat erityisen arkaluonteisia perusoikeuksien ja -vapauksien kannalta, on suojeltava erityisen tarkasti, koska niiden käsittelyn asiayhteys voi aiheuttaa huomattavia riskejä perusoikeuksille ja -vapauksille. Valiokunta on tämän johdosta kiinnittänyt erityistä huomiota siihen, että arkaluonteisten tietojen käsittely on syytä rajata täsmällisillä ja tarkkarajaisilla säännöksillä vain välttämättömään.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön liittyvien tehtävien hoitamisessa ei pääsääntöisesti käsitellä erityisiä henkilötietoryhmiä koskevia tietoja. Terveydentilaa koskevia tietoja käsitellään eräiden tukiasioiden yhteydessä. Terveydentilaa koskevien tietojen sääntelyyn on jo aikaisemminkin kiinnitetty erityistä huomiota ja tältä osin maa- ja metsätalousministeriön erityissäännöksiä ei ollut tältä osin tarpeen täsmentää. Todettakoon lisäksi, että terveydentilaa koskevat tiedot ovat julkisuuslainsäädännön mukaan salassapidettäviä ja että tietojen salassapito on yksi esimerkki suojatoimista. Lisäksi voidaan todeta, että yleislakiin eli tulevaan tietosuojalakiin tulee säännös mahdollisuudesta käsitellä erityisiä henkilötietoryhmiä koskevia tietoja lakisääteisten tehtävien hoitamisessa ja säännös suojatoimista. Edellä mainittu yleislainsäädäntö huomioon ottaen maa- ja metsätalousministeriön lainsäädäntö on tältä osin perustuslakivaliokunnan käytännön mukaista.

Muut valtiosääntöoikeudelliset erityiset käsittelytilanteet

Perustuslakivaliokunta toteaa, että perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin ja että lailla säätämiseen taas kohdistuu yleinen vaatimus lain täsmällisyydestä ja tarkkuudesta.

Perustuslakivaliokunnan mielestä henkilötietojen käsittelyä koskevaa sääntelyä on *perusoikeusherkissä sääntelykonteksteissa* edelleen arvioitava valiokunnan aiemman sääntelyn lakitasoisuutta, täsmällisyyttä ja kattavuutta korostaneen käytännön pohjalta. Maa- ja

metsätalousministeriön hallinnonalan erityissäännökset täyttävät jo nyt tämän vaatimuksen eikä niitä esitetä muutettavaksi.

Perustuslakivaliokunta on toisaalta kiinnittänyt huomiota myös henkilötietojen käsittelyä koskevan *sääntelyn raskauteen ja monimutkaisuuteen*. Samoin valiokunta toteaa tässäkin yhteydessä, että henkilötietojen suojaan liittyvät sääntelyn kattavuuden, täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset voidaan joiltain osin täyttää tietosuoja-asetuksen soveltamisalan ulkopuolella kansalliseen oikeuteen sisältyvällä yleislailla. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että sen erityislainsäädännön osalta on kyse niistä seikoista, joiden osalta yleislainsäädäntöä ei voida pitää riittävänä ja että sääntely täyttää kattavuuden, täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset.

Perustuslakivaliokunnan mielestä henkilötietoja koskevan lainsäädännön selvyys edellyttää, että erityislainsäädäntöön ei sisällytetä sellaisia sääntelykokonaisuuksia, joista säädetään riittävällä täsmällisyydellä ja tarkkuudella *henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettavassa laissa*.[5] Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan laeista vain Metsähallituksen erävalvonnasta annetulla lailla (1157/2005) on liittymäkohta henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettavaan lakiin. Tältä osin ei ole nykyisinkään henkilötietojen käsittelyä koskevia erityissäännöksiä, vaan noudatetaan yleislainsäädäntöä ja jatkossa siis mainittua oikeusministeriön hallinnonalan yleislakia. Myös tältä osin hallituksen esitys on perustuslakivaliokunnan kannan mukainen.

Yksityiselämän ja henkilötietojen suoja perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa

Perustuslakivaliokunnan valtiosääntöisiin tehtäviin ei lähtökohtaisesti kuulu kansallisen täytäntöönpanosääntelyn arviointi EU:n aineellisen lainsäädännön kannalta. Tähän maa- ja metsätalousministeriö viittasi myös 9.5.2018, kun asiaa käsiteltiin maa- ja metsätalousvaliokunnassa. Tässä asiassa tämän tyyppinen arviointi eri hallinnonalojen tietosuojaa koskevien esitysten osalta voisi kuulua eduskunnan hallintovaliokunnalle, jos se katsotaan tarpeelliseksi.

Perustuslakivaliokunta korostaa, että siltä osin kuin Euroopan unionin lainsäädäntö edellyttää kansallista sääntelyä tai mahdollistaa sen, tätä kansallista liikkumavaraa käytettäessä otetaan huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset. Valiokunta toteaa, että jäsenvaltioiden on sovitettava yhteen yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen henkilötietojen suoja eräiden muiden oikeuksien ja intressien, kuten sananvapauden ja julkisuusperiaatteen, kanssa.

Perustuslakivaliokunta on käytännössään kiinnittänyt erityistä huomiota perustuslain 12 §:n 2 momentissa turvatun *asiakirjajulkisuuden suhteeseen yksityiselämän ja henkilötietojen suojaan*. Valiokunta on katsonut, että esimerkiksi arkaluonteisten tietojen salassapitoa voidaan pitää välttämättömänä perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvatun yksityiselämän suojaamiseksi. Tällainen toisen perusoikeuden edistäminen on muodostanut sellaisen välttämättömän syyn, jonka vuoksi viranomaisen hallussa olevien asiakirjojen julkisuutta on ollut mahdollista perustuslain 12 §:n 2 momentin nojalla lailla erikseen rajoittaa. Tältä osin voidaan todeta, etteivät esityksessä tarkastelun kohteena ole olleet henkilötietojen salassapitosäännökset. Salassapitosääntely perustuu muutoinkin pääsääntöisesti oikeusministeriön hallinnonalan yleislakiin eli viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin (621/1999), jäljempänä *julkisuuslaki*.

[5] HE 31/2018 vp.

Perustuslakivaliokunta painottaa, että yksityiselämän ja henkilötietojen suojalla ei ole etusijaa muihin perusoikeuksiin nähden. Arvioinnissa on kyse kahden tai useamman perusoikeussäännöksen yhteensovittamisesta ja punninnasta. Valiokunta on korostanut erityisesti asiakirjajulkisuuden ja henkilötietojen suojan välistä tasapainoa. Tämäkin on hallituksen esityksessä otettu huomioon. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tietojenluovutussäännökset perustuvat pääsääntöisesti julkisuuslakiin ja eräisiin kyseistä lakia täydentäviin säännöksiin. Todettakoon vielä, että tietosuoja-asetuksen 86 artikla nimenomaisesti sallii henkilötietojen suojan ja asiakirjajulkisuuden yhteensovittamisen kansallisessa tai unionin lainsäädännössä. Pääsääntö on julkisuuslain 16 §:n 3 momentti, joka koskee tietojen luovuttamista viranomaisen henkilörekisteristä. Yhteensovittamisen tavat voivat vaihdella ja voivat perustua myös erityislainsäädäntöön, mistä esimerkkinä voidaan mainita valtiontukien julkistamisvelvoitteet.

Perustuslakivaliokunta esittää eräitä julkisuusperiaatteeseen liittyviä huomioita myös jäljempänä lausunnossaan (*Suhde julkisuusperiaatteeseen*). Valiokunta tarkastelee muun muassa julkisuuslain 17 §:ään liittyvää harkintaa. Kyseiset huomiot eivät suoraan liity maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan erityislainsäädäntöön.

Muut perustuslakivaliokunnan huomiot

Perustuslakivaliokunnan tarkasteltavana oli tietosuojalakia koskeva ehdotus. Näin ollen valiokunnan yksityiskohtaiset kannanototkin liittyivät nimenomaan tietosuojalakiehdotukseen. Muut huomiot eivät sisältäneet sellaista, mitä olisi tarpeen erikseen kommentoida maa- ja metsätalousministeriön hallituksen esityksen osalta.

Lopuksi

Edellä olevan perusteella maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että maa- ja metsätalousministeriön hallituksen esitys täyttää perustuslakivaliokunnan lausunnon vaatimukset.